

МОТИВИ

към проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите, приет с Постановление № 221 на Министерския съвет от 2007 г.

Предложените изменения целят привеждане в съответствие с европейските актове, регламентиращи предоставянето на регионална инвестиционна помощ - Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията¹, приетите от Европейската комисия Насоки за регионалната държавна помощ, одобрената от Европейската комисия Карта на регионалните помощи в България (приложима от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2027 г.) с оглед прилагането на предвидената с разпоредбите на ППЗНИ схема за регионална инвестиционна помощ, както и съобразяване на измененията в Закона за насърчаване на инвестициите. Предложенията също така фокусират подкрепата към инвестиционни проекти в икономически дейности от реалния сектор с по-висока добавена стойност, доразвиват предвижданията относно насърчаването на проекти за обучение и са в съответствие с практиката по прилагането на правилника.

Предвижданията са основно в следните направления:

1. Привеждане на разпоредбите на правилника в съответствие с приетите европейски актове с оглед прилагането на схемата за регионална инвестиционна помощ

С одобрената от Европейската комисия (ЕК) Карта на регионалните помощи на България (Картата), публикувана в Официален вестник на ЕС, JOCE C/060/2022, приложима от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2027 г., приета в съответствие с Насоките на ЕК за регионалната държавна помощ (ОВ С 153, 29.4.2021, стр. 1, „Насоките“), регионите на територията на страната бяха определени на подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква „а“ от ДФЕС (региони тип „а“) - регионите по NUTS ниво 2 — BG31 Северозападен, BG32 Северен централен, BG33 Североизточен, BG34 Югоизточен и BG42 Южен централен, в които помощи могат да бъдат предоставени за първоначална инвестиция независимо от размера на бенефициера и на подпомаган регион, който отговаря на условията на член 107, параграф 3, буква „в“

¹ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.), изменен с Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на помощите за пристанищните и летищните инфраструктури, праговете за уведомяване за помощи за култура и опазване на културното наследство и помощи за спортни и мултифункционални инфраструктури за отдих, както и относно схемите за регионална оперативна помощ за най-отдалечените региони и за изменение на Регламент (ЕС) № 702/2014 по отношение на изчисляването на допустимите разходи (ОВ, L 156/1 от 20 юни 2017 г.), Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и съответни промени (ОВ L 215, 7.7.2020 г.) и Регламент (ЕС) 2021/1237 на Комисията от 23 юли 2021 г. (ОВ L 270, 29.7.2021г.), наричан по-нататък Регламент (ЕС) № 1407/2013 или Регламента.

отДФЕС (регион тип „в“) - регион по NUTS ниво 2 —BG41 Югозападен, в който помощи могат да бъдат предоставени в полза на МСП за първоначална инвестиция във всякаква форма, а големите предприятия могат да получат помощи единствено за първоначална инвестиция в полза на нова стопанска дейност (нов стопански обект/ диверсификация на дейността на стопански обект) в засегнатия регион. Типът на региона е обвързан също с максимално приложим интензитет на помощта в съответния регион за посочени в Картата периоди. Допустими са увеличения на интензитета на помощта за малки и средни предприятия и е приложим коригиран размер на помощта за големи инвестиционни проекти.

Посочените предвиждания следва да бъдат съобразени в правилника с оглед на схемата за регионална инвестиционна помощ по Регламент (ЕС) № 651/2014, която да позволи прилагането на насърчителните мерки по чл. 22д и чл. 22е Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) за регионална инвестиционна помощ под формата на възстановяване на осигурителни и здравни вноски за разкрити нови работни места по сертифицирани проекти и инвестиционна помощ за приоритетни проекти.

Съгласно точка 187 от Насоките за регионална помощ българската карта на регионалните помощи може да бъде актуализирана, след като ЕК одобри териториален план за справедлив преход, така че да бъдат увеличени максималните интензитети на помощта за територия, която ще бъде определена за подпомагане от Фонда за справедлив преход. Съгласно чл. 58, параграф 5 от Регламента в случай на изменение на Регламента, всяка схема за помощ, освободена от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, приложим към момента на влизане в сила на схемата, продължава да бъде освободена през шестмесечен период на приспособяване. Като се отчита посоченото и за осигуряване на механизъм за своевременно съобразяване и изменения в схемите за помощ, без това да се предшества от изменения в правилника, в § 44, ал. 3 от Преходните и заключителни разпоредби на проекта на постановление се урежда изрично компетентността на министъра на иновациите и растежа да съобщава по реда на Закона за държавните помощи (след предвиденото в него предварително произнасяне от министъра на финансите), евентуални последващи изменения в схемите, свързани с императивни изисквания на Регламента и/или промени в Картата на регионалните помощи на България и в максималните интензитети на помощта.

Схемата за регионална инвестиционна помощ по ППЗНИ е с хоризонт до изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 651/2014, предвиден в чл. 59 от Регламента - 31.12.2023 г.

Измененията в § 31 от Преходните и заключителни разпоредби към Постановление № 297 от 2020 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите, приет с Постановление № 221 на Министерския съвет от 2007 г. (Обн., ДВ, бр. 95 от 2020 г.) са свързани с изменение от 23 юли 2021 г. на Регламента, във връзка с последиците от пандемията от COVID-19. Предприятие в

затруднено положение в резултат на пандемията се квалифицира като допустимо за получаване на помощ по Регламента, когато не е било в затруднено положение към 31 декември 2019 г., но е станало предприятие в затруднено положение през периода 1 януари 2020 г. - 31 декември 2021 г.

2. Прецизиране на приложното поле по отношение на прилагането на насърчителните мерки за определени икономически дейности

Отчита се нарастващ интерес от страна на местни и чуждестранни инвеститори към процеса на сертифициране и насърчаване на проекти по ЗНИ, като големият брой на сертифицираните проекти и промяната на профила на потенциалните инвеститори обуславя необходимостта от преразглеждане на обхвата на насърчаваните икономически дейности, като подходящ критерий за това е нивото на добавена стойност на определената икономическа дейност. Във връзка с това се предлага редуциране на инвестиционните стимули до нефинансови насърчителни мерки (чл. 15, ал. 1, т. 1-3 от ЗНИ) за проекти в икономически дейности с кодове: 82.2 - дейности на телефонни центрове за услуги; 82.99 - спомагателно обслужване на офис дейности неклассифицирани другаде; 70.1 - професионални дейности на централни офиси; 52.1 - складиране и съхранение на товари и 86 и 87 - дейности по хуманно здравеопазване и медико-социални грижи с настаняване.

Необходимо е подкрепата за инвеститори да бъде насочена към проекти в реалния сектор и високотехнологични дейности, инвестициите в които подобряват структурата на икономиката и допринасят за висок и устойчив икономически растеж. В този смисъл продължаването на подкрепата за инвестиции в хотели и подобни места за настаняване е нецелесъобразно и в тази връзка е предложена отмяната на чл. 36 от правилника.

3. Привеждане в съответствие със Закона за насърчаване на инвестициите

Във връзка със законовите предвиждания на чл. 22а от ЗНИ и в съответствие с ал. 8 на чл. 22а е необходимо в правилника да се уреди редът за сключване на договори за продажба/учредяване на ограничени вещни права върху имоти, частна държавна или общинска собственост или собственост на еднолични търговски дружества с държавно или общинско участие и дъщерни техни дружества. В тази връзка са предложените изменения в чл. 28, ал. 4, чл. 31 и чл. 31а от ППЗНИ. Необходимо е компетентният орган, който продава съответния имот/учредява ограниченото вещно право, да извърши всички проверки и действия за удостоверяване, че сделката е в режим „непомощ“, съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01), а от друга страна – всеки от компетентните държавни органи в рамките на своите правомощия да извърши проверка за изпълнение на съответните законови изисквания и ограничения относно посочените сделки.

4. Подобряване на регулацията относно прилаганите насърчителни мерки

С оглед осигуряване на най-ранен етап на правна сигурност за публичните възложители, че направени от тях разходи за изграждане на елементи на публичната техническа инфраструктура в подкрепа на сертифицирани по реда на ЗНИ проекти, ще бъдат възстановени с целеви средства от държавния бюджет, при изпълнение на определените нормативни условия от страна на инвеститора, е предложена промяна в чл. 40, ал. 3 от ППЗНИ. Целесъобразно е реализирането на съответната техническа инфраструктура да се осъществява на най-ранен етап, без графици за строителните и други свързани с тях дейности да е обвързан с хода на изпълнение на инвестиционния проект. По такъв начин ще се осигури възможност за навременно планиране и изпълнение на съответните административни и строителни дейности от страна на публичния възложител, при отчитане на сроковете за провеждане на процедури за избор на изпълнител по реда на Закона за обществените поръчки, сключване и изпълнение на съответните договори.

Предвид нарастващия интерес на инвеститори от реализирането на проекти за обучение за работници и служители, заемащи новите работни места по проекти, както и с оглед на ограниченото прилагане на насърчителната мярка до момента, е необходимо разпоредбите на правилника относно предоставянето на държавна помощ за обучение да се прецизират и доразвият. В тази връзка са предложени изменения в чл. 45 - чл. 47, чл. 49 – чл. 51 от правилника.

С оглед оперативност при формирането, съответно – при работата на междуведомствените групи за институционална подкрепа на потенциални и сертифицирани инвеститори, с измененията в чл. 66а и чл. 68 се предвижда заповедите, в които се определя поименния им състав, да се издават от министъра на иновациите и растежа. Така по предложение на заинтересованите органи и организации съставите на работните групи ще могат да се обновяват регулярно, без утежнени административни процедури.

Създава се нов чл. 68а, който урежда реда за сключване и съдържанието на договорите за предоставяне на регионална инвестиционна помощ по чл. 66, ал.1, т. 8.

В Преходните и заключителни разпоредби е дадена регламентацията относно прилагането на предвидените до изменението на правилника насърчителни мерки за проекти в процес на сертифициране или сертифицирани проекти, доколкото - в случаите на регионална помощ, са изпълнени изискванията по чл. 52а, ал. 5 от правилника и на актуалната Карта на регионалните помощи на България.

Предлагат се промени в подаването на искания за сключване на договори, така че да се обезпечи администрирането на процеса по сключване на договори за предоставяне на държавни помощи по сертифицирани проекти, за които при сертифицирането такива насърчителни мерки са предвидени. Тези промени ще позволят сключване на договори за държавни помощи при приложимите понастоящем правила, като гаранция за прилагането

на одобрените насърчителни мерки, без да се променят условията за фактическото предоставяне на помощта, изпълнението на които следва да се удостовери от инвеститора.

Прецизират се също разпоредби на правилника във връзка с необходимостта от терминологични уточнения и дефиниции – напр. разпоредбите на чл. 52а, чл. 53, чл. 56, ал. 1, чл. 59, ал. 1, чл. 61 и др. за точно съответствие с предвижданията на Регламента относно региони тип „а“ и тип „в“ и други предвиждания на чл. 2 и чл. 14 от Регламента.

Предложени са съответните изменения в заявлението за сертифициране – приложение № 1 към чл. 4, ал. 1 от правилника.

Предложено е отпадане на приложение № 3 към правилника, тъй като администраторът на помощ следва да подава информацията за предоставени индивидуални помощи в съответствие с Регламента в електронен формат чрез електронна платформа.

При процедирането на нормативното изменение ще бъдат спазени изискванията и процедурите по Закона за нормативните актове, Закона за държавните помощи и Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.